

370.192
ท 19 ม
52

บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ปริญญาบัตร

ของ

พรเพ็ญ อินทรแก้ว

21 ส.ค. 2528

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

158383

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....
.....
.....

คณะกรรมการสอบ

.....
.....
.....
.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาของอาจารย์ ดร. เสาวนีย์ เสนาสุ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และอาจารย์เข็มศรี วิวิธสิริ ที่ไต่ถามให้คำแนะนำให้ความคิดเห็น และให้ความช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์มานพ กาละที หัวหน้าฝ่ายนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน อาจารย์สุพิศ ขำสกุล อาจารย์เจษฎา แซ่มะประเสริฐ และอาจารย์วัลลีย์ โลหะจินดา จากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ที่ช่วยกรุณาตรวจแบบสอบถามและให้ข้อคิดเห็นในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.ณรงค์ บุญมี หัวหน้าศูนย์สารสนเทศ อาจารย์สุวรรณ ประภาสวัชชี และอาจารย์สมาน อริยมณี เจ้าหน้าที่จากศูนย์สารสนเทศ กระทรวงศึกษาธิการ และขอขอบพระคุณ ดร.กิตติ บุญเรืองรอด และอาจารย์อัมภา พิพิธการคำ กองแผนงาน กรมฝึกหัดครู ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่ไต่ถามตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจจากพ่อแม่ ครู-อาจารย์ ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ อยู่ตลอดเวลา

พร เพ็ญ อินทร์แก้ว

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	11
	บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	11
	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา	12
	งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	19
	งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง	20
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	23
	ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล	26
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของงานการศึกษา นอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	31
	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับงาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	40
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามเพศ วุฒิทาง การศึกษา และประสบการณ์การบริหารงาน	41
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิ และ ประสบการณ์การทำงาน	49
	ข้อเสนอแนะจากการสอบถามปลายเปิด	58
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	60
	กลุ่มตัวอย่าง	60
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
	วิธีดำเนินการวิจัย	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
	อภิปรายผล	63
	ข้อเสนอแนะ	65
	บรรณานุกรม	66
	ภาคผนวก	71

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องาน การศึกษานอกระบบโรงเรียน	32
2	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่องาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นรายคำ	40
3	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารชายและหญิงที่มีต่องาน การศึกษานอกระบบโรงเรียน	42
4	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่องานการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จำแนกตามวุฒิ	43
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่องานการศึกษา นอกระบบโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน...	46
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชายและหญิงที่มีต่องานการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	50
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ โรงเรียน จำแนกตามวุฒิ	51
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ โรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	54
9	ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มี ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และสูง เป็นรายคำ	57

ภูมิหลัง

โรงเรียนเป็นสังคมหน่วยหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย มีความต้องการและวัตถุประสงค์ร่วมกันในอันที่จะใช้ช่องทางการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนจำแนกได้ 3 ประการ คือ ทำการสอนนักเรียนในระบบโรงเรียน ให้ความรู้แก่ประชาชน และให้บริการแก่ชุมชน (กรมสามัญศึกษา กองแผนงาน 2526 : 8 - 9)

โรงเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีการลงทุนในด้านการก่อสร้าง การจ้างบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนมหาศาล แต่จากสภาพที่ปรากฏส่วนใหญ่การให้บริการทางการศึกษาให้ประโยชน์ไม่เต็มที่เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ให้บริการเฉพาะเด็กในวัยเรียน เท่านั้น การให้บริการแก่ประชาชนหรือสังคมมีน้อย การศึกษาในโรงเรียนปัจจุบันดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่แยกตัวออกต่างหาก โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตจริงในชุมชน จึงมีข้อวิจารณ์หรือปัญหาในลักษณะที่ว่านักเรียนไม่สามารถนำความรู้จากห้องเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นั่นคือหลักสูตรของโรงเรียนไม่สนองความต้องการของชุมชนในด้านจะช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตจริง (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 13 - 16)

✱ การศึกษาเป็นภารกิจตลอดชีวิตของบุคคล ฉะนั้นสถานศึกษาในระบบควรเปิดกว้างสำหรับคนทุกกลุ่มอายุ ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด นอกจากนั้นสถานศึกษาในระบบอาจจะจัดหลักสูตรพิเศษประเภทไม่ต้องมีประกาศนียบัตรไว้สำหรับประชาชนภายนอกเข้าเรียนหรือฝึกอบรมด้วย เช่น โรงเรียนอาจมีครูที่มีความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ วิชาช่าง บางประเภท และการเกษตร ซึ่งนอกจากจะมีฝึกอบรมนักเรียนหลักสูตรภาคปกติแล้ว อาจเปิดรับบุคคลภายนอกเข้ามาเรียนวิชาดังกล่าวในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้แล้วนักเรียน

อาจจะร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาบ้านต่าง ๆ เช่น การกีฬา การให้ชุมชนเข้าใช้สถานที่เพื่อการประชุม การจัดงานประเพณี ศิลปวัฒนธรรม การใช้ห้องสมุดหรือการจัดครู-อาจารย์ และนักเรียนไปให้ความรู้แก่ประชาชนนอกสถานที่ การแนะนำอาชีพ การเผยแพร่ความรู้ทางโสตทัศนศึกษา เป็นต้น (สุนทร สุนันท์ชัย 2526 : 12 - 13)

★ จากสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ได้จัดโครงการงานการศึกษาของระบบโรงเรียนหลายอย่าง เช่น โรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้สำรวจความต้องการในการก่อตั้งโรงเรียนชุมชน และได้จัดตั้งโรงเรียนชุมชนขึ้นในปี 2521 โดยจัดบริการในด้านต่าง ๆ คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านอื่น ๆ อีก (เสริมจิตร ชูพินิจ 2521 : 44)

โรงเรียนวัดหนองจอกได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้านอาชีพ และรายได้ ด้านการศึกษา สภาพทั่วไปของชุมชน พบว่า โรงเรียนให้การศึกษาแก่ชาวบ้านได้ในด้านวิชาชีพ ความรู้สามัญ จัดกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมฟื้นฟูปรับปรุงศาสนา การละเล่นพื้นเมือง ความรู้ด้านโภชนาการ (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ 2526 : 317-328)

★ ฉลาด บุตรเปียร (2524 : บทคัดย่อ) ได้สำรวจแล้วเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน โดยแยกออกเป็นห้าด้าน คือ การบริหารและดำเนินงานทั่วไป การพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน การพัฒนาโรงเรียนและงบประมาณ กิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม และการบริการชุมชน ตามทัศนะของครูผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียน จังหวัดชัยนาท ในปี 2524 พบว่า ครูผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน ในบทบาทที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ต่ำและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

นอกจากนี้ จากการสำรวจปรากฏว่า การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นผลดีมีประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกิจกรรมของสมาคม และเข้าใจวัตถุประสงค์ของสมาคมดี ปัญหาและอุปสรรคใน

การดำเนินงานคือ การจัดกิจกรรมมีน้อยควรมีการจัดกิจกรรมร่วมบ่อยกว่านี้ (มงคลวรรณ
ทองสุโขทัย 2509 : 80 - 81)

✳ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร อีกหลายแห่งอาจมีกิจกรรมที่ให้
บริการประชาชนในลักษณะเดียวกับที่กล่าวมา หรือจัดในรูปแบบอื่น ๆ และในอีกหลาย ๆ
โรงเรียนคงไม่ได้จัด หรือจัดน้อย ตามปกติโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เช่นเดียวกับสถานการศึกษา
ในระดับอื่น ๆ มักจะเน้นในการสอนนักเรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งถือเป็นภารกิจหลัก
ส่วนด้านการให้ความรู้ประชาชนและให้บริการชุมชนเป็นหน้าที่รอง ในโรงเรียนหลายแห่ง
จึงไม่ได้ให้ความสำคัญแก่งานทั้งสองด้านนี้เท่าที่ควร

ด้วยเหตุที่ภารกิจด้านการให้ความรู้แก่ประชาชนและการให้บริการแก่ชุมชนของ
โรงเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญ โรงเรียนทั่วไปควรให้บริการดังกล่าวและอยู่ในวิสัยที่จะให้
บริการได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและการจัดระบบบริหารของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่
จะทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครู และสภาพการให้บริการงานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งที่เคยกระทำมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้ง
แนวโน้มหรือโครงการในอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะอำนวยประโยชน์ใน
การนำไปประกอบพิจารณาวางแผนปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีบทบาทในการให้
บริการการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประเทศชาติยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน
กรุงเทพมหานคร ในด้านการบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการให้
บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นแนวทางในการวางโครงการบริการงานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ
ของท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งบริการออกเป็น
แปดด้าน คือ

1. ด้านอาชีพและเพิ่มพูนรายได้
- ✕ 2. ด้านอนามัย
3. ด้านความสวยงามของชุมชน
- ✕ 4. ด้านนันทนาการ
- ✕ 5. ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม
6. ด้านการศึกษา
- ✕ 7. ด้านอาคารสถานที่
- ✕ 8. ด้านช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน

2. ประชากร

ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร 102 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารที่ได้รับแต่งตั้งเป็นทางการ 436 คน
ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ และมีครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา
รวมทั้งสิ้น จำนวน 13,565 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากประชากรในข้อ 2 ซึ่งได้แก่
ผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 240 คน (รายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างเสนอในบทที่ 3)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
ดังนี้

ก) ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่

1) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

ชาย

หญิง

2) วุฒิ แบ่งเป็น 3 ระดับ

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3) ประสบการณ์การบริหารงาน แบ่งเป็น 3 ระดับ

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

สูงกว่า 10 ปี

ข) ครู-อาจารย์ผู้สอน ได้แก่

1) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

ชาย

หญิง

- 2) วุฒิ แบ่งเป็น 3 ระดับ
ต่ำกว่าปริญญาตรี
ปริญญาตรี
สูงกว่าปริญญาตรี
- 3) ประสบการณ์ทำงาน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม
ต่ำกว่า 10 ปี
10 - 20 ปี
สูงกว่า 20 ปี

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ
บทบาทงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังกิจกรรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ด้าน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน
หมายถึง บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดให้แก่ประชาชนทั่วไป เช่น การให้ความรู้
แก่ประชาชน การบริการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถ
ทั้งในด้านความรู้ทั่วไปและวิชาชีพ ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่
ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งบทบาทออกเป็นแปดด้านคือ

1.1 ด้านอาชีพและเพิ่มพูนรายได้ หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่
โรงเรียนจัดขึ้น อันเป็นผลให้คนในชุมชนมีความก้าวหน้ามั่นคงในอาชีพเช่น

1.1.1 โรงเรียนเป็นผู้นำประชาชนในการก่อตั้งกลุ่มอาชีพหรือ
สหกรณ์

1.1.2 แนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุน และสินเชื่อ
แก่ประชาชน

1.1.3 จัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตภัณฑ์จากเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น ฯลฯ

1.2 ด้านอนามัย หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่โรงเรียนจัดให้แก่ประชาชนอันเป็นผลให้บุคคลในชุมชนมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น เช่น

1.2.1 โรงเรียนแนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

1.2.2 โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอนามัยในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่ประชาชน

1.2.3 โรงเรียนจัดตั้งบริการอนามัยสำหรับประชาชนทั่วไป

1.3 ด้านความสวยงามของชุมชน หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น อันเป็นผลให้ ถนนหนทาง อาคารสถานที่ ตลอดจนบริเวณต่าง ๆ ของชุมชนเกิดความเป็นระเบียบสวยงาม เช่น

1.3.1 ให้การสนับสนุนและคำปรึกษาในกิจกรรม ทำความสะอาดแก่ชุมชน

1.3.2 การปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับ การตัดถนน การทำซุ้มประตู

1.4 ด้านนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมหรือบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ เกิดความสนุกสนาน เช่น

1.4.1 การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน

1.4.2 บริการทัศนอาจร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และความรู้

1.4.3 จัดให้มีการสันทนาการป้องกันตัว

1.5 ด้านศิลปกรรมและวัฒนธรรม หมายถึง กิจกรรมหรือบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ช่วยส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนให้ดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปรวมทั้งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีศิลปกรรมประจำใจ เช่น

1.5.1 ทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ปุชนิยสถาน ประเพณี
นิทานและเพลงพื้นเมือง

1.5.2 จัดพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.5.3 เป็นศูนย์รวมของศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

1.6 คำนการศึกษ หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่โรงเรียนมัธยมศึกษา
จัดให้แก่ประชาชน เป็นผลให้คนในชุมชนได้มีความรู้ทางวิชาการที่จำเป็นแก่ชีวิต และ
ความรู้ใหม่ ๆ เช่น

1.6.1 จัดการศึกษาผู้ใหญ่ และเปิดสอนซ่อมเสริมตอนเย็น

1.6.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนมาศึกษาหาความรู้ ในห้องสมุด

โรงเรียน

1.6.3 จัดครู-อาจารย์ไปสอนสถานศึกษาอื่น ๆ ในชุมชน

ตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

1.7 คำนอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง บริการของโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่ช่วยให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของ
โรงเรียน เช่น

1.7.1 การให้ยืมโต๊ะ ม้านั่ง การให้ยืมอาคารสถานที่เพื่อจัด

กิจกรรมชุมชน

1.7.2 เป็นศูนย์กลางในการให้ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่าง ๆ

แก่ประชาชน

1.7.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้สนามกีฬาของโรงเรียน

1.8 คำนการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน หมายถึง การที่ครูและนักเรียน
เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น

1.8.1 สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครู-อาจารย์กับประชาชน

1.8.2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น

ลอยกระทง

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในที่นี้หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
4. ครู หมายถึง ครู-อาจารย์ที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ปฏิบัติการสอนและสนับสนุนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
5. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้านในข้อ 1
6. ความคิดเห็นของครู หมายถึง ข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกบริการออกเป็น 8 ด้าน ตามที่ระบุในข้อ 1

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

5. ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

6. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

7. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่นำเสนอในบทนี้แยกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. งานการศึกษาในระบบโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
4. งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภารกิจในด้านการให้บริการงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสถานศึกษาทุกระดับมีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภารกิจการสอนนักเรียนในโรงเรียน เพราะนอกจากเป็นการช่วยแก้ปัญหาของสังคมและสนองความต้องการและความจำเป็นของสังคมแล้วยังช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม

ภารกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ว่าแนกเป็น 3 ประการ คือ
(กรมสามัญศึกษา 2526 : 8 - 9)

1. สอนและอบรมนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร จัดแผนการเรียนให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และโรงฝึกงาน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการเรียนตามหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ให้ความรู้แก่ประชาชน ประชาชนในที่นี้หมายถึง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับความรู้ทั้งวิชาสามัญ และวิชาชีพ ตามสภาพและความต้องการ

ของเขา อาจจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี ให้ความรู้ในด้านสาธารณสุข ฐาน โภชนาการ และการถนอมอาหาร กฎหมายที่ประชาชนควรทราบ ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยี ที่เหมาะสม การวางแผนครอบครัว การจัดตั้งสหกรณ์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ธรรมชาติ การรักษาสภาพแวดล้อม ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

3. การบริการชุมชน ให้บริการชุมชนตามแนวความคิดที่ว่า โรงเรียนเปรียบเสมือนแหล่งกลางในชุมชน ควรเป็นที่พึ่งแก่ชุมชนนั้น ๆ อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน และมีไมตรีผูกพันต่อกัน โดยโรงเรียนอาจให้บริการในด้านสาธารณสุข ฐาน การเกษตร น้ำใช้ และอื่น ๆ ตามกำลังความสามารถ หรืออาจช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริการชุมชน

ท่านเองเดียวกัน ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2521 : 19) ได้เสนอว่า ภารกิจสาม ประการของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ประการแรก ทำการสอนนักเรียนที่เรียนในระบบ โรงเรียน ประการที่สอง จัดการศึกษาอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนในระบบ โรงเรียน และประการที่สามให้บริการแก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องตามแบบแผนการศึกษา แห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนให้เป็น กระบวนการต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนโดยไม่จำกัดวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้มีการ บูรณาการที่เหมาะสมระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับการศึกษานอกโรงเรียน ใน อันที่จะก่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา

เรื่อง เจริญชัย (2522 : 9 - 10) ได้ยกตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงาน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาควรทำดังต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ทั่วไปและอาชีพ มีกิจกรรม เช่น จัดสหกรณ์ร้านค้า จัดตลาดนัด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์หรือจัดหา แนะนำแหล่งผลิตปุ๋ย เชื้อเห็ด พันธุ์ปลา
2. ด้านสุขภาพอนามัย มีการบริการเอกสารและอุปกรณ์ในการวางแผนครอบครัว จัดบริการนำสะอาด บริการยาสาฆ่าประจำบ้าน และการปฐมพยาบาล
3. ด้านวัฒนธรรม จัดทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ปูนียสถาน ประเพณี นิทานและเพลงพื้นเมือง จัดพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดดนตรี การละเล่นพื้นเมือง และศิลปประจำชาติ ตลอดจนจัดบริการอุปกรณ์ในพิธีต่าง ๆ
4. ด้านนันทนาการ เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ในการเล่นกีฬา จัดสถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่น และให้ชุมชนใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดงานต่าง ๆ

สรุป ศิลปอนันต์ (2516 : 54) ให้ความเห็นเกี่ยวกับด้านความสัมพันธ์กับชุมชนว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมทุกอย่างที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี พิธีการ สุขภาพอนามัย การรณรงค์ การพักผ่อนหย่อนใจ และการประกอบอาชีพของประชาชน

๑ กรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษ (2522 : 471 - 472) ได้เสนอเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนที่จะให้บริการชุมชนได้ดีในระบอบนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งควรให้บริการชุมชนตามสภาพของโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนควรจัดบริการชุมชนในด้านต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรจัดที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชนขึ้นในโรงเรียน รวมทั้งบริการให้ยืมหนังสือในห้องสมุด
2. ให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้โรงเรียนเป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ ได้ เช่น ใช้ห้องประชุมโรงเรียน ตลอดจนถึงให้ยืมอุปกรณ์บางอย่างของโรงเรียน
3. จัดบริการแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนหลาย ๆ ด้าน เท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านอนามัย กฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็น

4. โรงเรียนจัดนันทนาการแก่ชุมชน เช่น จัดสถานที่เล่นกีฬา โดยใช้นามของโรงเรียน

5. โรงเรียนจัดบริการข่าวสาร ให้ความรู้ เกี่ยวกับความจำต่อชุมชน อาจจัดทำเป็นข่าวสารหรือป้าย

6. โรงเรียนควรเป็นที่พึ่งแก่ชุมชนในบางโอกาส เช่น บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ในขณะที่ยามวุ่นวาย แล่น ติดต่อกับแพทย์มาฉีควัคซีน เพื่อป้องกันโรค จัดวิทยากรมาบรรยาย ให้ความรู้ด้านสาธารณสุข ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง

7. ทุกครั้งที่โรงเรียนจัดงานนิทรรศการ ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงานด้วย และการแสดงผลงานของนักเรียนควรให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสร่วมแสดงผลงานด้วย

ซงศ์ วังธันท์ (2519 : 252 - 253) ได้ให้ความเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษควรเป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชน บริการด้านการศึกษาและกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่

1. จัดโรงเรียนเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่
2. เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และข่าวสารต่าง ๆ
3. จัดเป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพหรือสอนวิชาต่าง ๆ ตามกลุ่มผู้สนใจ
4. ให้บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรแก่ประชาชนในท้องถิ่น

5. เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปกรรม ตลอดจนภาวะแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

6. ช่วยเหลือประชาชน บริการสาธารณะต่าง ๆ เช่น การจราจร การดับเพลิง พัฒนาท้องถิ่น และการสุขภาพ

นอกจากนี้โรงเรียนเป็นสถานการศึกษาที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งวิทยาการ ประกอบไปด้วยผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ มีอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สมควรนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มกับการลงทุนและรู้จักใช้ทรัพยากรให้เต็มที่โดยอาศัยโรงเรียนชุมชนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติ

ตัวอย่างการจัดรูปแบบของโรงเรียนเพื่อให้บริการแก่ชุมชนตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่ การดำเนินงานในรูปของโรงเรียนชุมชน มงคล ศรีไพรวัลย์ และคนอื่น ๆ (2515 : 149-150) ได้ให้ความหมายโรงเรียนชุมชนว่า เป็นโรงเรียนเพื่อประชาชน ทุกเพศทุกวัย ซึ่งมีโรงเรียนเล็กในวัยเรียนเท่านั้น แต่ยังสอนรวมถึงผู้ใหญ่และยอมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนรับบริการทางการศึกษา และให้บริการต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมี อยู่อีกด้วย เพราะถือว่าชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้น และ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยโรงเรียนพยายามนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนนั้นให้มากที่สุด และใช้วิธีการตามระบอบ ประชาธิปไตย

การจัดโรงเรียนชุมชนมีรากฐานจากแนวความคิดของนักการศึกษาที่พยายาม กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการจัดการศึกษาจากระบบเก่า ซึ่งยึดเอาเนื้อหา วิชาเป็นศูนย์กลางหรือยึดเอาเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน มาเป็นการยึดเอา ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา จึง จาก ฌักโซ (Jean Jacques Rousseau) โจฮัน เฮนริช เปสตาลอซซี (Johann Henrich Pestalozzi) และ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) ได้กล่าวไว้ในเรื่องของสังคม และกิจกรรมที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต โดยเน้นให้จัดการศึกษาให้สัมพันธ์กับชีวิตในสังคม และปรับปรุงความเป็นอยู่ ของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งตรงกับปรัชญาการศึกษาแบบใหม่ของ จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษานั้นจะต้องยึดเอาชีวิตในชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน (สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 2505 : 105)

พะยอม แก้วกำเนิด (2501 : 13 - 16) ได้กล่าวถึงแนวคิดอันเป็นปรัชญา พื้นฐานในการจัดโรงเรียนชุมชน สรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้คือ

1. การศึกษาที่แท้จริงควร เป็นการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ โดยให้บทเรียนแต่ละบทเรียนมีผลต่อผู้เรียนและต่อสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

2. ผลที่ได้จากการศึกษานั้น อยู่ที่ผู้เรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นหลักสูตรและเนื้อหาวิชาจึงเป็นเรื่องของชุมชน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และนำแหล่งวิชาในชุมชนมาใช้ประโยชน์ต่อการศึกษาย่างเต็มที่

3. โรงเรียน ครู และวัสดุต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นทรัพยากรที่มีค่ามาก การจัดเป็นโรงเรียนชุมชนจะทำให้สามารถใช้ทรัพยากรเหล่านี้ได้อย่างคุ้มค่า

4. ความเชื่อที่ว่า ปัจจุบันความรู้ต่าง ๆ มีหลายแขนงและกว้างขวางยากที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะมีความรู้ความสามารถทุกอย่าง การสอนในโรงเรียนจึงต้องอาศัยชุมชน

5. การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องพัฒนาทั้งเด็กในโรงเรียนและประชาชนในท้องถิ่น โรงเรียนจึงเป็นแหล่งวิชาที่ช่วยในท้องถิ่น

6. การที่คนจะแก้ปัญหาในชีวิตของตนได้ จะต้องมีความเข้าใจในปัญหานั้น ๆ ซึ่งตรงกับหลักการของโรงเรียนชุมชนที่ฝึกให้คนรู้จักแก้ปัญหาในท้องถิ่นของตนได้

7. โรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยเป็นแหล่งรวมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ เป็นผู้นำของชุมชน และให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

สปีท ยัวร์ค (2521 : 13) ได้เสนอแนะบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการให้บริการชุมชนในรูปของการช่วยเหลือ การให้ความรู้ทางวิชาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนในการบริการโดยให้ความรู้แก่ประชาชนนั้นมีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนควรจัดขึ้น เช่น การให้การศึกษานอกโรงเรียน การบริการด้านสุขศึกษา การจัดพิพิธภัณฑ์ การจัดห้องสมุดชุมชน การดำรงศิลปะและส่งเสริมศิลปพื้นเมือง การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง การให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางอาชีพ การให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษานั้น

โรงเรียนไม่ควรมุ่งเฉพาะการให้การศึกษาแก่นักเรียนในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงประชาชน และบุคคลที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ต้องออกกลางคันให้มากด้วย

การจัดโครงการบริการชุมชนนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงกับทางโรงเรียน และชุมชนแล้ว ยังทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนด้วย โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนรวมในการดำเนินงาน ซึ่ง พรพรรณ พิพิชกุลชัยพล (2518 : 45 - 46) ได้วางจุดมุ่งหมายของโครงการบริการชุมชนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงการปรับปรุงด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น
2. เพื่อให้เด็กได้ช่วยเหลือร่วมมือปรับปรุงท้องถิ่นตามโครงการ
3. เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ไขร่วมกับชุมชน
4. เพื่อให้เด็กได้เตรียมตัวเป็นตัวแทนที่ดีของชุมชนต่อไป

เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริการชุมชน เมื่อโรงเรียนวางโครงการบริการชุมชนแล้ว ผู้ที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารและครูจะต้องทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการสอนหนังสือ แนะนำอาชีพ แนะนำสุขภาพ ทัศนในชุมชนท้องถิ่น (สมศักดิ์ ศรีมาโนชน 2523 : 11) และทั้งนี้ครูใหญ่ต้องเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ตลอดจนเป็นผู้จัดกลุ่มผู้ร่วมงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย

ผู้บริหารจะปฏิบัติงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจชุมชนทั้งทางด้านรูปแบบของความคิดของตัวบุคคลและองค์กรในชุมชน แล้วสามารถโน้มน้าวความคิด และการกระทำของชุมชนให้สัมพันธ์กับโรงเรียนได้ โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง มีความจริงใจ เข้าใจง่าย เร้าใจ และเหมาะสมกับความรู้สึกของประชาชน และเป็น การกระทำไปในทางสร้างสรรค์ (Gall. 1964 : 321) อย่างไรก็ตาม การบริการชุมชน

ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะประสบผลตามความมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ ควรพิจารณาการให้บริการด้วยหลักเกณฑ์สามประการ คือ ง่าย ประหยัด และปฏิบัติได้ (วายุ ชี เย็น 2521 : 10)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อพัฒนาประเทศ ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ทวีป อภิสิทธิ์ 2524 : 26 - 27) ได้เสนอแนวทางที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะนำประโยชน์จากหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชนนั้นควรจะเริ่มต้นเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดแผนงานด้านการศึกษานอกโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ชัดเจน ทำความเข้าใจกับงานในหน้าที่ของตนโดยการบริการชุมชน โดยกำหนดทิศทางเป้าหมายอย่างชัดเจน จะให้บริการอะไร อย่างไร แก่ชุมชน แล้วขั้นแรกก็จะต้องจัดทำโครงการให้ชัดเจนเสียก่อน

ขั้นที่ 2 ศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนโดยโรงเรียนอาจจะร่วมงานหรือขอความช่วยเหลือไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 ศึกษาสำรวจพื้นฐานความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยปกติโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชน ย่อมจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ทางโรงเรียนจะศึกษา สำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยการสอบถามความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการด้านอาชีพ หรือสิ่งที่ประชาชนในชุมชนต้องการจะให้โรงเรียนจัดบริการให้

ขั้นที่ 4 จัดบริการให้ประชาชนในชุมชนเรียงตามลำดับ ความความต้องการของคนในชุมชนที่สำรวจมาได้โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งอาจจะจัดทำในรูปของศูนย์สาธิต กลุ่มสนใจ การบรรยายพิเศษ การประชุมอบรม การทำกิจกรรมร่วมระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน แล้วแต่สภาพความต้องการและเหมาะสมแก่ชุมชนนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดขึ้น การประเมินผลนี้เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลในการ จัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการให้บริการแก่ชุมชนไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือ ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในโอกาสต่อไป และ ยังเป็นข้อมูลให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้ที่มารับบริการจากโรงเรียนอีกด้วย

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

เบอร์ตัน (Burton. 1973 : 4596-A) ได้ศึกษาโครงการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา (Junior College) ในอลาบามา พบว่า หัวหน้าฝ่าย บริหารมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อกิจกรรมการบริการชุมชน มีเพียงบางแห่งที่ความรับผิดชอบ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับรองลงไป ส่วนมากไม่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับงาน บริการชุมชนโดยเฉพาะซึ่งโรงเรียนต้องช่วยตัวเองในค่านี้นั้น ในค่านโยบายนั้น โรงเรียน ออลาบามาต่ำกว่าครึ่งหนึ่งได้เขียนนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่อย่างไรก็ตาม อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว เพราะกิจกรรมการบริการชุมชนของ โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ ส่วนการดำเนินงานด้านบริการชุมชนนั้น โรงเรียนมีวิธีการ และกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการส่งเสริมอย่างดี แต่ยังคงขาดการวัดผล ประเมินผลเพื่อหาประสิทธิภาพของการให้บริการชุมชน

เบเคอร์รา (Becerra. 1974 : 6887-A) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร การศึกษาและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน พบว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหา ใด ๆ ที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้น ผู้บริหารและผู้แทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ตามหน้าที่ บทบาทและนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน

แมคคาเบ (McCabe 1974 : 4171-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปมี ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมหาวิทยาลัยในเวอร์จิเนียพบว่า สมาชิกของชุมชน และ มหาวิทยาลัย ต่างมีความเชื่อว่าความร่วมมือกันในด้านปฏิบัติ และการพึ่งพาอาศัยกันเป็น

สิ่งจำเป็นในการพัฒนาชุมชน และถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากเท่าไร โอกาสแห่งความสำเร็จของกลุ่มที่เป็นส่วนรวมก็มีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

โครงการสำรวจโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กับคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยอัลเบอร์ต้า เมืองเอดมอนตัน ประเทศแคนาดา

(Department of General Education and Faculty of Education
University of Alberta, Edmonton, Canada. 1980 : 137)
พบว่า ความทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและเรียงลำดับกิจกรรม ดังนี้

1. การใช้อาคารสถานที่
2. ความร่วมมือประสานงานของโรงเรียนและชุมชน
3. สมาคมศิษย์เก่า
4. เงินทุนของโรงเรียน
5. การศึกษาผู้ใหญ่
6. คำแนะนำจากชุมชน
7. สมาคมผู้ปกครองและครู

งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง

สมบัติ จันทรมณี (2513 : 9) ได้วิเคราะห์งานบริหารบุคคลของครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนคร พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทำการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนและจัดบริการชุมชน อยู่ในระดับปานกลางและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ในปีต่อมา ประจวบ ทอตระกูล (2519 : 39 - 45) ทำการศึกษายภาพการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ศึกษาจากทัศนะของครูและประชาชน ปรากฏว่าครูใหญ่ยังปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ ครูและประชาชนหวังว่าครูใหญ่ควรจะทำเนิงานด้านนี้

ให้มากกว่าที่เคยปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะทางด้านการจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นงานบริการชุมชนของโรงเรียนโดยตรง

ในปีเดียวกัน สอน สุวรรณวงศ์ (2519 : 97 - 98) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาตำบล มีความต้องการให้ครูและโรงเรียนทราบ เมื่อเห็นเด็กกระทำผิดระเบียบของโรงเรียน ต้องการให้ช่วยเหลือเด็กยากจนและเด็กพิการ กลุ่มกรรมการการศึกษาต้องการความร่วมมือกับคณะครู ผู้ปกครอง ในการพัฒนาโรงเรียน และหมู่บ้านต้องการให้โรงเรียนจัดสอน ผักพื้น ประชาชนให้อ่านออกเขียนได้ดียิ่งขึ้น กลุ่มประชาชนทั่วไปต้องการให้โรงเรียนจัดสอน ปกอบรมประชาชนให้อ่านออกเขียนได้ดียิ่งขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาต้องการร่วมมือพัฒนาโรงเรียนและหมู่บ้าน

ทองศักดิ์ กุ่มไข่น้ำ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัยว่า โรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกิจกรรมเน้นหนักไปใบด้านการปรับปรุงโรงเรียน และการเรียนการสอน ส่วนการให้บริการความรู้แก่ประชาชน และปรับปรุงชุมชนโรงเรียนดำเนินการอยู่ระดับน้อย

ประสิทธิ์ เข็มเดช (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการบริการชุมชนของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและครูมีความต้องการบริการชุมชนด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการสูงเป็นอันดับหนึ่ง แต่ผู้นำท้องถิ่นต้องการให้บริการชุมชนด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพเป็นอันดับหนึ่ง

วรรณิ ทองดี (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชน และได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน (มพช.) รุ่นที่ 1 รุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 เกี่ยวกับการใช้โรงเรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนว่า

1. บุคลากรของโรงเรียน มพช. ทั้งสามรุ่นมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชน
2. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนเป็นอย่างดี ในการพัฒนาชุมชน
3. โรงเรียนมีความสัมพันธ์และได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี ในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชนนั้น วรณี ทองดี พบว่าชาคงบประมาณที่จะมาสนับสนุนงานในโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนให้ดำเนินไปได้อย่างคล่องตัว ขาดอัตราค่าจ้างคน ขาดวัสดุ และอุปกรณ์ เครื่องมือ และความพร้อมของบุคคลที่จะเข้าไปช่วยในการพัฒนาของชุมชน ซึ่งปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้เป็นเครื่องกีดขวางทำให้นโยบายการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน ไม่สามารถดำเนินให้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างสมบูรณ์

โชคชัย ไกรนรา (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนะของครูตอบหาท การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ได้สรุปว่าทัศนะของครูตอบหาทการบริหารงานชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วน ฉลาด บุตรเนียร (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับชุมชนตามทัศนะ ของครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า ด้านการบริหาร และการดำเนินงาน ทั่วไปตามทัศนะของครูมีบทบาทอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โรงเรียนได้นำเอาค่านิยม ทัศนคติ และ ความต้องการของชุมชนมาเป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมาย และปรัชญาโรงเรียน โรงเรียน และชุมชนได้ร่วมมือกันในการกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน มีการจัดทำหนังสือชี้แจง นโยบายและงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ จัดให้มีหนังสือพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของ โรงเรียนให้ชุมชนทราบ คณะครูออกไปพบปะผู้ปกครอง และโรงเรียนนำเอาข้อเสนอของ ชุมชนมาปรับปรุงโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้น 102 โรงเรียน มีผู้บริหารซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทางการ รวมทั้งสิ้น 436 คน และครู-อาจารย์ที่กำลังปฏิบัติงาน รวมทั้งสิ้น 13,565 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า คัดเลือกมาจากประชากรข้างต้น มีวิธีเลือก ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามเขตการปกครอง
รวม 24 เขต ขีดจากเลือกมาเขตละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่นำมาศึกษา 24 โรงเรียน
2. จากโรงเรียนที่คัดเลือกมา 24 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ดังนี้

- 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีโรงเรียนละ 1 คน รวม 24 คน
- 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมีโรงเรียนละ 4 คน รวม 96 คน
- 2.3 ขอความร่วมมือให้ครูช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร แจกแบบสอบถาม
ให้ครูในโรงเรียน 5 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมครูที่ตอบแบบสอบถาม 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามมีสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

เกี่ยวกับบทบาทงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดง

ความคิดเห็นในการตอบอย่างอิสระ เป็นคำถามเกี่ยวกับการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนี่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ช่วงคะแนน ประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อ โดยแยกเป็นคำถามเกี่ยวกับบริการทางวิชาการแก่ชุมชน หรืองานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมค่านิยมแก่ประชาชน	5	ข้อ
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย	5	ข้อ
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม	5	ข้อ
4. การส่งเสริมค่านิยมทางอาชีพ	5	ข้อ
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและวัฒนธรรม	5	ข้อ
6. การส่งเสริมด้านการศึกษา	5	ข้อ
7. การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	5	ข้อ
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	5	ข้อ

เกณฑ์ในการให้คะแนน

การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม คือเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีน้ำหนักเท่ากับ	5
เห็นด้วย	มีน้ำหนักเท่ากับ	4
เฉย ๆ หรือไม่มีความเห็น	มีน้ำหนักเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	มีน้ำหนักเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีน้ำหนักเท่ากับ	1

๒. การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จากหนังสือ วารสาร เอกสาร ผลการวิจัยและสัมมนา ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถาม

3. หาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน จากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2 ท่าน รวม 4 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนส่วนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 3 ใน 4 ท่าน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองให้ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดราชบพิศ โรงเรียนวัดอินทาราม และโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม จำนวน 60 คนตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .85

3.3 การหาค่าอำนาจจำแนก ค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือหาได้โดยวิธีวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้เทคนิค 25% ของเอ็ดวาร์ด (Edward, 1957 : 152) แล้วคำนวณค่า t -test เพื่อคัดเลือกรายข้อความที่มีแตกต่างระหว่างมัธยฐานของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้ ได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 3.54 - 12.40

การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง
3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 220 ฉบับ เป็นแบบสอบถามจากผู้บริหาร 112 ฉบับ และจากครู 108 ฉบับ
4. ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และจำแนกข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา
5. ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 1.1 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% ของเอ็ดวาร์ด (Edward. 1957 : 152) แบ่งข้อสอบออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำแล้วคำนวณหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มโดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนนในกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนน
ในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง

n_L แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

1.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของ
ครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของ
แบบสอบถามแต่ละข้อ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา ที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยใช้สูตรของเฟอร์กูสัน
(Ferguson, 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{NEX^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การอยละ

2.4 ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 182)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2 + \left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ได้พิจารณาใน t -distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระจากกัน

2.5 ทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มตัวอย่าง ตามสมมติฐาน ไชล์ตร (Lindquist, 1956 : 63)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่ได้พิจารณาใน F -distribution
	MS_B	แทน	ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

หากพบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Scheffe เป็นค่าสถิติในการทดสอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ในครั้งนี้ ใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูลได้แยกเสนอและวิเคราะห์ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่องานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับงาน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา
และประสบการณ์การบริหารงาน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตาม เพศ วุฒิ และประสบการณ์
การทำงาน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ เป็นการเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังแสดง
ในตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น					
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99	
	<u>การส่งเสริมค่านิยมแก่ ประชาชน</u>								
1	จัดอบรมกลุ่มสนใจให้แก่ประชาชน	4.05	3.87						
2	ให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนแก่ประชาชน	3.54	3.55						
3	จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ให้แก่ประชาชน	4.14	4.11						
4	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งฝึกงานอาชีพแก่ประชาชน	4.15	4.29						
5	จัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตภัณฑ์จากการเกษตรและอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น	4.00	4.02						

หมายเหตุ ———— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย</u>							
6	จัดอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลแก่ประชาชน	4.09	4.02					
7	จัดอบรมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวให้แก่ประชาชน	3.98	4.08					
8	เผยแพร่ความรู้และวิธีป้องกันเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษแก่ประชาชน	4.35	4.30					
9	ให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมโภชนาการตามหลักอนามัยแก่ประชาชน	4.32	4.17					
10	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการไปใช้ศูนย์บริการอนามัยแก่ประชาชน	4.22	4.12					

หมายเหตุ ———— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร

----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักถ่วงความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมสภาพแวดล้อม</u>							
11	ให้การสนับสนุนกิจกรรมการรักษา ความสะอาดในชุมชน	4.53	4.34					
12	จัดสวนไม้ดอก ไม้ประดับ ปรับปรุง ตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้สะอาด เรียบร้อยเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	4.36	4.19					
13	ร่วมกับชุมชนจัดอบรมเกี่ยวกับการ ปลูกต้นไม้	4.13	3.86					
14	ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์เพื่อ กำจัดสิ่งปฏิกูลในชุมชน	4.47	4.31					
15	ร่วมกับชุมชนจัดงานประกวดความ สะอาด เช่น จัดที่พักอาศัย	4.13	3.98					

หมายเหตุ ————— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร

----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมค่านันทนาการ</u>							
16	กระตุ้นให้ประชาชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.24	4.14					
17	จัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน	3.97	3.76					
18	จัดบริการทัศนศึกษาแก่ประชาชน	3.42	3.33					
19	เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในค่านันทน	3.58	3.48					
20	จัดหาภาพยนตร์ที่เป็นประโยชน์และให้ความรู้ ตลอดจนความบันเทิงให้แก่ประชาชน	3.75	3.69					

หมายเหตุ ———— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมค่านศีลธรรมและ</u> <u>และวัฒนธรรม</u>							
21	จัดทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ปูชนียสถาน ประเพณี นิทาน เพลงพื้นเมือง	4.05	3.76				๑๐	๐
22	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรม ของท้องถิ่นให้แก่ประชาชน	4.05	3.90				๑๐	๐
23	จัดอบรมเกี่ยวกับความรู้ทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินชีวิตแก่ประชาชน	4.12	4.17				๑๐	๐
24	จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเผยแพร่ วัฒนธรรมไทย	4.29	3.95				๑๐	๐
25	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ทางศาสนา	4.39	4.27				๑๐	๐

หมายเหตุ ———— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความถี่เห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมด้านการศึกษา</u>							
26	จัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้แก่ประชาชน	4.10	4.08					
27	นำปัญหาในชุมชนมาร่วมกันแก้ไขหรือหาวิธีการป้องกัน	4.09	3.99					
28	เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่	4.01	4.15					
29	เปิดโอกาสให้ประชาชนศึกษาหาความรู้ในหอสมุดโรงเรียนได้	3.88	3.98					
30	เป็นศูนย์กลางในการประสานงานในการจัดสอบเทียบสำหรับบุคคลภายนอก	3.96	3.98					

หมายเหตุ ———— แทนค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของผู้บริหาร

----- แทนค่าเฉลี่ยความถี่เห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
	<u>การส่งเสริมค่านิยมการใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์</u>							
31	เป็นศูนย์กลางในการให้ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน	4.05	4.00					
32	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ สนามกีฬาของโรงเรียน	3.90	3.75					
33	ยินยอมให้หน่วยราชการ เอกชน และประชาชนที่มีความประสงค์จะ ใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ในโรงเรียน	3.93	3.79					
34	เชิญชวนให้ประชาชนร่วมสร้างและ รักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียน	4.23	4.13					
35	ยินยอมให้ประชาชนได้ใช้สถานที่ของ โรงเรียนเพื่อจัดจำหน่ายสินค้าราคา ถูกเป็นครั้งคราว	3.81	3.83					

หมายเหตุ

—————

แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร

แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	$\bar{X}$		น้ำหนักความคิดเห็น				
		ผู้บริหาร	ครู	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0-0.99	ไม่เห็นด้วย 1-1.99	เฉย ๆ 2-2.99	เห็นด้วย 3-3.99	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4-4.99
36	<u>การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน</u> สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครู- อาจารย์กับประชาชน	4.45	4.30					99
37	มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา	4.42	4.22					99
38	ให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยจัดครู- อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงาน ต่าง ๆ เช่น งานศพ งานทำบุญ ต่าง ๆ ฯลฯ	3.97	3.66				99	
39	มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการ จัดอบรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรการอบรมลูก ลูกเสือชาวบ้าน เยาวชนสัมพันธ์	4.21	3.97				99	
40	เป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือ จากหน่วยราชการไปสู่ประชาชน	4.15	4.12					99

หมายเหตุ ————— แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร

----- แทนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่องานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงทุกข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับงานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ทดสอบโดยใช้ t-test

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
1. การส่งเสริมค่านิยมแก่ ประชาชน	112	20.30	2.60	108	19.71	2.62	1.68
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย	112	21.24	3.49	108	20.78	2.90	1.04
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม	112	21.16	2.44	108	21.25	2.35	-0.29
4. การส่งเสริมค่านันทนาการ	112	19.18	2.95	108	18.31	3.13	2.10*
5. การส่งเสริมค่านิยมศิลปะและ วัฒนธรรม	112	20.73	2.24	108	20.28	2.54	1.39
6. การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา	112	20.37	2.12	108	19.95	2.63	1.31
7. การส่งเสริมค่านิยมการใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์	112	20.25	2.62	108	19.24	2.88	2.72*
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	112	20.91	2.13	108	20.59	2.38	1.04
รวมทั้ง 8 ค่าน	112	164.17	14.69	108	160.15	14.76	2.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการส่งเสริมค่านับหน้าและการส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารงาน

การเสนอข้อมูลในตอนนี้เน้นการเปรียบเทียบความคิดเห็นภายในกลุ่มผู้บริหารที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้าน โดยพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารงาน

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามเพศ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทดสอบโดยใช้ t-test แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารชายและหญิงที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหารชาย			ผู้บริหารหญิง			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
1. การส่งเสริมค่านิยมแก่ ประชาชน	66	20.21	2.42	41	19.48	2.57	1.47
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย	66	21.03	2.70	41	21.07	3.20	-0.07
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม	66	21.42	2.24	41	22.21	2.06	-1.84
4. การส่งเสริมค่านิยมทางการ	66	19.27	2.74	41	18.65	2.57	1.15
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและ วัฒนธรรม	66	21.03	2.14	41	20.90	2.35	0.29
6. การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา	66	20.28	2.06	41	20.21	3.00	0.14
7. การส่งเสริมค่านิยมการใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์	66	20.43	2.45	41	19.36	3.38	1.90
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	66	21.06	1.96	41	21.63	2.02	-1.45
รวม		164.75	14.03		163.56	14.20	0.43

หมายเหตุ มีผู้ตอบไม่ระบุเพศ 5 คน

จากตาราง 3 พบว่าผู้บริหารชาย หญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามวุฒิ

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จำแนกตามวุฒิ

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วุฒิของผู้บริหาร	N	$\bar{X}$	S	F
1. การส่งเสริมด้านอาชีพแก่ประชาชน				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	18.80	3.27	0.59
ปริญญาตรี	85	20.00	2.48	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	20.22	3.08	
รวม	112	19.99	2.63	
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	20.00	2.54	0.53
ปริญญาตรี	85	21.40	3.93	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	20.81	2.36	
รวม	112	21.23	3.62	
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	20.00	2.00	1.54
ปริญญาตรี	85	21.77	2.22	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	21.50	2.34	
รวม	112	21.64	2.24	

ตาราง 4 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วุฒิของผู้บริหาร	N	$\bar{X}$	S	F
4. การส่งเสริมค่านับหน้าการ ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	17.80	1.30	1.33
ปริญญาตรี	85	19.24	2.71	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	18.45	2.63	
รวม	112	19.02	2.66	
5. การส่งเสริมค่านศีลธรรมและวัฒนธรรม ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	19.60	2.07	0.91
ปริญญาตรี	85	20.97	2.28	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	20.95	1.93	
รวม	112	20.91	2.21	
6. การส่งเสริมค่านการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	18.60	1.81	2.42
ปริญญาตรี	85	20.09	2.38	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	21.00	2.54	
รวม	112	20.20	2.42	

ตาราง 4 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วุฒิของผู้บริหาร	N	$\bar{X}$	S	F
7. การส่งเสริมค่านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	19.20	5.16	0.42
ปริญญาตรี	85	19.91	2.86	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	20.40	2.63	
รวม	112	19.98	2.92	
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	20.20	2.28	1.15
ปริญญาตรี	85	21.16	2.02	
สูงกว่าปริญญาตรี	22	21.63	1.86	
รวม	112	21.21	2.00	

จากตาราง 4 พบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 8 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามประสบการณ์

การบริหารงาน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโดยจำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และสูงกว่า 10 ปี ทดสอบโดยใช้ F-test ในที่นี้ได้นำเสนอเฉพาะค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ส่วนตัวเลขที่แสดงการคำนวณได้นำเสนอในภาคผนวก

ตาราง 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่องานการศึกษาระบบโรงเรียน
จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

งานการศึกษาระบบโรงเรียน/ประสบการณ์การบริหารงาน	n	$\bar{X}$	s	F
1. การส่งเสริมงานอาชีพแก่ประชาชน				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	20.29	3.87	0.36
5 - 10 ปี	45	20.06	2.26	
สูงกว่า 10 ปี	43	19.74	2.15	
รวม	112	19.99	2.63	
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	21.41	6.23	0.25
5 - 10 ปี	45	20.93	2.73	
สูงกว่า 10 ปี	43	21.44	2.34	
รวม	112	21.23	3.62	

ตาราง 5 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/ประกอบการบริหารงาน	N	X	S	F
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	21.33	1.78	
5 - 10 ปี	45	22.04	2.31	1.20
สูงกว่า 10 ปี	43	21.39	2.39	
รวม	112	21.64	2.24	
4. การส่งเสริมค่านิยมทางการ				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	19.29	3.07	
5 - 10 ปี	45	19.22	2.91	0.61
สูงกว่า 10 ปี	43	18.67	2.12	
รวม	112	19.02	2.66	
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและวัฒนธรรม				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	20.75	2.57	
5 - 10 ปี	45	20.86	2.47	0.15
สูงกว่า 10 ปี	43	21.04	1.68	
รวม	112	20.91	2.21	
6. การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	19.45	3.27	
5 - 10 ปี	45	20.31	2.24	1.53
สูงกว่า 10 ปี	43	20.51	2.00	
รวม	112	20.20	2.42	

ตาราง 5 (ต่อ)

งานการศึกษนอกระบบโรงเรียน/ประสบการณ์บริหารงาน	N	$\bar{X}$	S	F
7. การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	20.29	4.11	
5 - 10 ปี	45	20.35	2.68	1.30
สูงกว่า 10 ปี	43	19.41	2.29	
รวม	112	19.98	2.92	
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ต่ำกว่า 5 ปี	24	21.41	2.53	
5 - 10 ปี	45	21.31	1.92	0.41
สูงกว่า 10 ปี	43	21.00	1.77	
รวม	112	21.21	2.00	

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษนอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

การเสนอข้อมูลในตอนนี้เน้นการเปรียบเทียบความคิดเห็นภายในกลุ่มครูที่มี
 1. ต้องการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้าน โดยพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่
 เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ทำงานครู

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับงานการศึกษา
 นอกระบบโรงเรียน ทดสอบโดยใช้ χ^2 -test แสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชายและหญิงที่มีต่องานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ครู						t
	ชาย			หญิง			
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
1. การส่งเสริมค่านิยมแก่ประชาชน	42	20.07	2.84	57	19.61	2.29	0.89
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย	42	20.80	2.41	57	20.50	2.75	0.57
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม	42	20.80	2.65	57	20.57	2.42	0.45
4. การส่งเสริมค่านันทนาการ	42	19.02	3.33	57	17.89	3.44	1.63
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและวัฒนธรรม	42	20.38	2.26	57	19.85	2.66	1.02
6. การส่งเสริมด้านการศึกษา	42	20.66	2.24	57	19.85	2.46	1.67
7. การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	42	20.35	2.68	57	19.01	2.43	2.57
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน	42	20.83	2.42	57	19.87	2.46	1.92
รวมทั้ง 8 ด้าน	42	162.95	15.83	57	157.21	15.00	1.84

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ผู้ตอบไม่ระบุเพศ 9 คน

จากตาราง 6 พบว่า ครูชาย - หญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นค่าการส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโดยจำแนกตามวุฒิ ได้แก่ คำกว่า-ปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ทดสอบโดยใช้ F-test ในที่นี้ได้นำเสนอเฉพาะค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ส่วนตัวเลขที่แสดงการคำนวณได้นำเสนอในภาคผนวก จ

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จำแนกตามวุฒิ

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วุฒิของครู	N	X	S	F
1. การส่งเสริมด้านอาชีพแก่ประชาชน				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	21.30	1.82	1.27
ปริญญาตรี	90	19.92	2.69	
สูงกว่าปริญญาตรี	8	19.87	2.41	
รวม	108	20.04	2.61	
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	20.10	2.51	1.93
ปริญญาตรี	90	21.02	2.73	
สูงกว่าปริญญาตรี	8	19.25	2.71	
รวม	108	20.80	2.73	

ตาราง 7 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วัดของครู	N	X	S	F
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	20.90	2.76	
ปริญญาตรี	90	20.61	2.45	1.41
สูงกว่าปริญญาตรี	8	22.12	2.35	
รวม	108	20.75	2.46	
4. การส่งเสริมค่านิยมทางการ				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	18.00	3.68	
ปริญญาตรี	90	18.56	3.48	0.16
สูงกว่าปริญญาตรี	8	18.12	2.35	
รวม	108	18.48	3.41	
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและวัฒนธรรม				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	20.80	1.22	
ปริญญาตรี	90	20.10	2.52	0.68
สูงกว่าปริญญาตรี	8	19.50	3.50	
รวม	108	20.12	2.51	
6. การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	19.30	1.70	
ปริญญาตรี	90	20.25	2.39	0.93
สูงกว่าปริญญาตรี	8	19.62	2.56	
รวม	108	20.12	2.35	

ตาราง 7 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/วุฒิของครู	N	$\bar{X}$	S	F
7. การส่งเสริมความรู้การใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	19.70	2.79	
ปริญญาตรี	90	19.42	2.65	0.78
สูงกว่าปริญญาตรี	8	20.62	2.26	
รวม	108	19.53	2.63	
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	20.70	1.41	
ปริญญาตรี	90	20.23	2.44	0.17
สูงกว่าปริญญาตรี	8	20.37	3.06	
รวม	108	20.28	2.40	

จากตาราง 7 พบว่า ครูที่มีวุฒิแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี และสูงกว่า 20 ปี ทดสอบโดยใช้ F-test ในที่นี้ได้นำเสนอเฉพาะค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ส่วนตัวเลขที่แสดงการคำนวณได้นำเสนอในภาคผนวก จ

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/ประสบการณ์ทำงาน	N	$\bar{X}$	S	F
1. การส่งเสริมความรู้แก่ประชาชน				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	20.42	2.17	1.40
10 - 20 ปี	36	19.91	2.63	
สูงกว่า 20 ปี	20	19.30	3.48	
รวม	108	20.04	2.61	
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	21.75	2.16	6.94 *
10 - 20 ปี	36	19.72	2.75	
สูงกว่า 20 ปี	20	20.30	3.27	
รวม	108	20.80	2.73	

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/ประสบการณ์ทำงาน	N	X	S	F
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	21.01	2.38	0.62
10 - 20 ปี	36	20.44	2.73	
สูงกว่า 20 ปี	20	20.60	2.18	
รวม	108	20.75	2.46	
4. การส่งเสริมค่านิยมทางการ				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	18.98	3.09	1.78
10 - 20 ปี	36	18.41	3.91	
สูงกว่า 20 ปี	20	17.30	3.07	
รวม	108	18.48	3.41	
5. การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและ วัฒนธรรม				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	20.55	2.27	1.54
10 - 20 ปี	36	19.75	2.88	
สูงกว่า 20 ปี	20	19.65	2.30	
รวม	108	20.12	2.51	

ตาราง ๒ (ต่อ)

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน/ประสบการณ์ทำงาน	N	$\bar{X}$	S	F
6. การส่งเสริมด้านการศึกษา				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	20.28	2.35	1.93
10 - 20 ปี	36	20.38	2.19	
สูงกว่า 20 ปี	20	19.20	2.50	
รวม	108	20.12	2.35	
7. การส่งเสริมด้านการให้บริการสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	19.78	2.57	2.13
10 - 20 ปี	36	19.77	2.86	
สูงกว่า 20 ปี	20	18.45	2.13	
รวม	108	19.53	2.63	
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ต่ำกว่า 10 ปี	52	20.53	2.60	0.71
10 - 20 ปี	36	20.19	2.44	
สูงกว่า 20 ปี	20	19.80	1.70	
รวม	108	20.28	2.40	

จากตาราง ๒ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความคิดเห็นด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเพียงด้านเดียว ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยใช้ Scheffe' เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบ
ดังตาราง 9

ตาราง 9 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์
น้อย ปานกลาง และสูง เป็นรายคู่

ประสบการณ์	$\bar{X}$	ประสบการณ์ ปานกลาง 19.72	ประสบการณ์ มาก 20.30	ประสบการณ์ น้อย 21.75
ประสบการณ์ปานกลาง	19.72	-	0.58	2.03 *
ประสบการณ์มาก	20.30	-	-	1.45 *
ประสบการณ์น้อย	21.75	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย มีความคิดเห็นต่องานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์
ปานกลางและครูที่มีประสบการณ์มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครู
ที่มีประสบการณ์ปานกลางกับครูที่มีประสบการณ์มาก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ข้อมูลที่นำเสนอในส่วนนี้เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะงานการศึกษาจากระบบโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การส่งเสริมค่านิยมแก่ประชาชน ได้แก่

1.1 สอนวิชาชีบบางอย่างเท่าที่โรงเรียนมีความพร้อม โดยไม่ต้อง

ลงทุนมาก

1.2 จัดหาวิทยากรให้ความรู้เรื่องการอาชีพตามสภาพท้องถิ่น

1.3 นำไปสู่อุตสาหกรรม และกิจกรรม ในท้องถิ่นเพื่อให้ได้ประโยชน์ของตน

ให้ดีขึ้น

1.4 จัดกิจกรรมการนำดอกไม้ประดิษฐ์ ตัดเสื้อผ้า แกะสลัก ทำตุ๊กตา

ประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ

2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

2.1 ส่งเสริมค่านิยมแก่ประชาชน

2.2 เป็นศูนย์สาธารณสุขบริการประชาชนขึ้นในโรงเรียน

2.3 อบรมให้รู้จักการถนอมอาหารไว้ได้นาน ๆ ตลอดจนคุณค่าของอาหาร

2.4 จัดหาวิทยากรให้ความรู้ด้านสุขภาพและอนามัยแก่ประชาชน

3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม

3.1 ประสานงานกับเทศบาลจัดสิ่งปลูกสร้าง

3.2 รมรงศ์และปลูกฝังให้ประชาชนรักษาความสะอาด

3.3 ทางโรงเรียนลงมือปฏิบัติเป็นตัวอย่าง โดยให้ครูและนักเรียนมี

ส่วนร่วมกับชุมชนพร้อมกับการสนับสนุน เช่น การปิดประกาศ

4. การส่งเสริมค่านับหน้าการ

4.1 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเสมือนเจ้าของโรงเรียนด้วยในการจัดกิจกรรมทุกประเภท

4.2 จัดกิจกรรมหรือกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความสามัคคี เข้าใจกัน จะเป็นที่มาของเรื่องอื่นได้ง่ายขึ้น

4.3 การใช้เวลาจากการประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์

5. การส่งเสริมค่านับธรรมและวัฒนธรรม

5.1 โรงเรียนเป็นผู้นำการจัดงานส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรม กับหน่วยงานอื่น

5.2 วัฒนธรรมบางอย่างจะต้องเริ่มจากโรงเรียนไปสู่บ้านก่อนจึงจะได้รับความร่วมมือ

5.3 เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ

6. การส่งเสริมค่านับการศึกษา

6.1 จัดนิทรรศการควรรู้ให้ประชาชนเข้าชมและมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น

6.2 มีความจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาบางอย่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

7. การส่งเสริมค่านับการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

7.1 ควรจัดและอำนวยความสะดวกเน้นบริการประชาชนซึ่งเน้นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอีกทางหนึ่ง

7.2 ต้องให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจและจริงใจ

8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน

8.1 โรงเรียนเป็นแกนกลางโดยใช้ครูและนักเรียนเป็นสื่อ

8.2 ส่งผู้แทนของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครในด้านบริการการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการให้บริการการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาเพื่อใช้ในการศึกษารั้งนี้มีทั้งหมด 240 คน เป็นผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ 120 คน และครูที่กำลังปฏิบัติงาน 120 คน มีวิธีเลือกดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามเขตการปกครองรวม 24 เขต จับฉลากเลือกมาแต่ละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่นำมาศึกษา 24 โรงเรียน
2. จากโรงเรียนที่คัดเลือก 24 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้
 - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน มีโรงเรียนละ 1 คน รวม 24 คน
 - 2.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนละ 4 คน รวม 96 คน
 - 2.3 ครู-อาจารย์ โรงเรียนละ 5 คน รวม 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เก็บแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับงานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มี
5 ช่วงคะแนน ประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแยกออกเป็น 8 ด้านคือ (1) การส่งเสริม
ด้านอาชีพแก่ประชาชน (2) การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย (3) การส่งเสริม
สภาพแวดล้อม (4) การส่งเสริมค่านิยมทางการ (5) การส่งเสริมค่านิยมศีลธรรม
และวัฒนธรรม (6) การส่งเสริมด้านการศึกษา (7) การส่งเสริมด้านการใช้อาคาร
สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และ (8) การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน แบบสอบถามฉบับนี้
มีความเชื่อมั่น ซึ่งคำนวณได้เท่ากับ .85

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอนหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่หาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วย
ตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนหลังจากที่กลุ่มตัวอย่าง
ได้ตอบแล้ว
4. ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แก่แบบสอบถามที่ได้รับคืน และจำแนกข้อมูล
ตามตัวแปรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของคะแนนแต่ละข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาเขียนกราฟ เพื่อแสดงระดับความคิดเห็น
2. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นภายในกลุ่มผู้บริหารและภายในกลุ่มครูที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้าน โดยพิจารณาตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ทดสอบด้วย t-test ส่วน วุฒิทางการศึกษา ประสิทธิภาพทำงานของครู และประสิทธิภาพบริหารงาน ทดสอบด้วย F-test แบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอดคล้องกัน และอยู่ในช่วงคะแนน 3.00 - 3.99 และ 4.00 - 4.99 ซึ่งมีน้ำหนักความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสิทธิภาพบริหารงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 1 เขต วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์
ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวาทะที่ขานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในเรื่องต่อไปนี้คือ (1) การส่งเสริมด้านการใช้อาคาร
สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ครูชาย - หญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย พบว่า ครูมี
ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่า ความคิดเห็น
ของผู้บริหาร และครูสอดคล้องกันทั้งต่างก็อยู่ในเกณฑ์สูง แสดงว่าทั้งผู้บริหารและครูเห็นด้วย
หรือสนับสนุนบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ เจริญเดช (2521) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า
การบริการชุมชนของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและ
ครูมีความต้องการบริการชุมชนด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการสูงเป็นอันดับหนึ่ง
นอกจากนี้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางใน 3 ประเด็น ต่อไปนี้คือ
"การให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนแก่ประชาชน" "จัดบริการ
ทัศนศึกษาแก่ประชาชน" และ "เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในตำบลนั้นเอง" ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่างาน 3 ด้านนี้ซึ่งผู้บริหารและครูในโรงเรียนต่าง ๆ เห็นว่า มี
หน่วยงานอื่นได้จัดทำอยู่แล้ว ส่วนการบริการจัดทัศนศึกษาผู้บริหารและครูอาจจะไม่ยาก
เลียดกับการเกิดอุบัติเหตุ ต้องรับผิดชอบในความปลอดภัยของประชาชน ทำให้ไม่กล้าจัด
รวมทั้งอาจมีภาระอื่นต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงาน เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ผู้บริหาร ที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้าน คือ การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน การส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย การส่งเสริมสภาพแวดล้อม การส่งเสริมค่านิยมทางการ การส่งเสริมด้านกิจกรรมและวัฒนธรรม การส่งเสริมด้านการศึกษา การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารไม่มีผลต่อความคิดเห็น ทุกกลุ่มต่างก็สนับสนุนให้โรงเรียนมัธยมศึกษา มีบทบาทเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งนั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เพศชาย เพศหญิง ได้รับการอบรมเลี้ยงดู การสมาคมคล้ายกัน ผู้บริหารมักได้รับการศึกษาในระดับใกล้เคียงกัน รวมทั้งประสบการณ์การบริหารงาน ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียน

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ครูที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งแปดด้านคือ การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน การส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย การส่งเสริมสภาพแวดล้อม การส่งเสริมค่านิยมทางการ การส่งเสริม

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและครูเห็นด้วยกับการให้บริการแก่ชุมชน นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สิ่งสำคัญอยู่ที่การริเริ่มและวิธีการจัด ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาค้นคว้า และทดลองรูปแบบที่เหมาะสมต่อไปในรูปแบบต่าง ๆ
2. ควรศึกษาความมีทรัพยากรอะไรบ้างในโรงเรียน บุคลากรนักศึกษานไหนที่โรงเรียนสามารถให้บริการได้
3. ศึกษาความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ว่ามีความต้องการรับบริการสิ่งใดจากโรงเรียน
4. ในการจัดบริการต่าง ๆ จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซึ่งบริการบางอย่าง เช่น การฝึกอบรม โรงเรียนอาจเก็บค่าบริการจากสมาชิกผู้ลงทะเบียนเรียนได้ ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการในลักษณะโครงการที่จะเลี้ยงตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่โรงเรียนสามารถจัดทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและความต้องการของชุมชน
5. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครู - อาจารย์ในหมวดวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะได้เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างของครู - อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

บรรพบุรุษ

บรรณานุกรม

ก๊อ สวัสดิ์พานิชย์ "การประชุมชี้แจงนโยบายการบริหารการศึกษา" สามัญศึกษา

7 : 13 - 27 กรกฎาคม 2521

ฉจาก บุตรเนียร การศึกษาหมายที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน ตามทัศนะของครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียน ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 105 หน้า อักษรนำ

ชงค วังชัยนธ์ รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษาแบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2519, 343 หน้า

โชคชัย ไกรนรา ทัศนะของครูต่อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก 2525, 87 หน้า อักษรนำ

หงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ กิจกรรมและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 100 หน้า อักษรนำ

ทวีป อภิลิทธิ์ "การศึกษานอกโรงเรียนกับโรงเรียนชุมชน" มิตรครู 23 : 25 - 26 ตุลาคม 2524

ประจวบ ตอตระกูล บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ตามทัศนะของครูและประชาชน ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 51 หน้า อักษรนำ

ประสิทธิ์ เขียมเคช การบริการชุมชนของวิทยาลัยครู ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร และผู้นำท้องถิ่นในเขตการศึกษา 5 ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 96 หน้า อักสำเนา

พรพรรณ พิพิธกุลชัยพล "ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนและชุมชน" แนะแนว

9 : 40 - 48 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2518

พระนอม แก้วกำเนิด "หลักการของโรงเรียนชุมชน" วิทยาสาร 9 : 13 - 16

สิงหาคม 2501

มงคล ศรีไพรวัดย์ สนั่น อินทรประเสริฐ และนำทรัพย์ จันทน์หอม คู่มือ

การบริหารโรงเรียนชุมชน โรงพิมพ์สามมิตร 2515, 405 หน้า

มงคลวรรณ ทองสุขโขทัย การสำรวจบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในจังหวัด

พระนคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 88 หน้า

อักสำเนา

เรือง เจริญชัย โครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท สำนักงานโครงการ

ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา 2522, 63 หน้า อักสำเนา

วรรณ ทองดี การศึกษาเปรียบเทียบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของบุคลากร

ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชน วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2524, 92 หน้า อักสำเนา

วายุ ชี เย็น สุนทรพจน์ ณ ทำเนียบรัฐบาล 1 พฤศจิกายน 2521, 12 หน้า

สนอง สุวรรณวงศ์ บทบาทและความต้องการของชุมชน ปริญญาพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 110 หน้า อักสำเนา

สนิท ยี่รงค์ "โรงเรียนชุมชน" ประชาบาล 9 : 2 - 3, 44 - 47 ธันวาคม

2521

สมบัติ จันทรมณี การวิเคราะห์งานบริหารบุคคลของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา

ของรัฐบาล วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 195 หน้า

อักสำเนา

สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์ การศึกษากับการพัฒนาชุมชน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

2523, 128 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองแผนงาน บทย่อเรื่องการพัฒนาชนบท 2526, 10 หน้า

สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมที่เปิดใหม่

จงเจริญการพิมพ์ 2522, 506 หน้า

รายงานการวิจัยความต้องการจำเป็นทางการศึกษาของชุมชนทั่วประเทศไทย

2526, 384 หน้า

สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษาชุมชน เอกสารประกอบการสอนวิชา กญ. 312

2526, 168 หน้า อัดสำเนา

สุนทร สุนันท์ชัย การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน

เล่ม 4 เพชรสยามการพิมพ์ 2526, 482 หน้า

สุรัฐ ศิลปอนันต์ "งานบริหารครูใหญ่" มิตรครู 15 : 54 - 56 กันยายน 2516

เสริมจิตร ฐพิณิจ การสำรวจความต้องการโรงเรียนชุมชน ม.ป.ท. 2521,

50 หน้า

สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 10 หลักการและแนวดำเนินการของโรงเรียนชุมชน

อุบลราชธานีการพิมพ์ 2505, 105 หน้า

✓ Becerra, G. Vega. "Roles Perceptions of Administrators and Community Representation in Participatory Decision Making," Dissertation Abstract International. 34; 6887A, November, 1974.

✓ Burton, Cornelius Beck. "A Descriptive Study of Community Service Program in Alabama Public Junior College," Dissertation Abstract International. 34 : 4596A, 1973.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper, 1970. 752 p.

- Department of General Education Ministry of Education
Bangkok Thailand and Faculty of Education the
University of Alberta, Edmonton, Canada. Final
Report of Thai - Alberta Co-operative Assessment
Project Concerning Rural Secondary School. 1980.
363 p.
- Edwards, Allen L. Statistical Analysis. 2nd. ed.,
New York, Rinehart and Company, Inc., 1957. 234 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology
and Education. 3rd. ed. McGraw-Hill Book, Co.,
1980. 529 p.
- Gall, Morris. Modern Secondary Education. New York,
American Book, Co., 1964. 376 p.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis in Experiments in
Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin,
1956. 393 p.
- McCabe, Brooks Fleming. "Conceptual Approach to
University Participation in Community Development,"
Dissertation Abstract International. 36 : 4171A,
1974.

ภาพผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. สวนกุหลาบวิทยาลัย
2. สายปัญญา
3. เตรียมอุดมศึกษา
4. ไทรมิตรวิทยาลัย
5. พุทธจักรวิทยา
6. วัดสุทธิวราราม
7. เบญจมบพิตร
8. หอวัง
9. ลากปลาเค้าพิทยาคม
10. บางกะปิ
11. วัดหนองจอก
12. มักกะสันพิทยา
13. กุณนทีรุทธารามวิทยาคม
14. สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
15. พรตพิทยพยัต
16. ศึกษานารี
17. ปทุมคงคา
18. วัดราชโอรส
19. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
20. ชีโนรสวิทยาลัย
21. หวิชาภิเศก
22. วัดนวลนรดิศ
23. วัดน้อยใน
24. วัดหนองแขม

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผู้วิจัย

พรเพ็ญ อินทร์แก้ว

ภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ หม 1007/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

9 สิงหาคม 2527

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ควยนางสาวพรเพ็ญ อินทร์แก้ว นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ในการนี้ ผู้เขียนประสงค์จะขอทำการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ จากโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

เพื่อให้การเขียนวิทยานิพนธ์ของนางสาวพรเพ็ญ อินทร์แก้ว สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตให้นิสิตปริญญาโทผู้นี้ได้ไปทำการวิจัยและเก็บข้อมูลตามแต่จะเห็นสมควร

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางวชิรา บัวศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3919864

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบหรือข้อความ
ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 35 ปี ☐ ตั้งแต่ 35 - 45 ปี
☐ สูงกว่า 45 ปี
3. วุฒิสถที่สุดทางการศึกษา
 - 3.1 วุฒิต่างวิชาชีพครู
 - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
 - 3.2 วุฒิต่าง ๆ ที่ไม่ใช่วุฒิต่างวิชาชีพครู (เช่น วุฒิ วท.บ. วท.ม. น.บ. เป็นต้น)
โปรดระบุ
4. อายุการทำงานเป็นครู
 - ☐ น้อยกว่า 10 ปี
 - ☐ 10 - 20 ปี
 - ☐ สูงกว่า 20 ปี

5. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

☐ ครู - อาจารย์

☐ ผู้บริหาร ตำแหน่ง.....

☐ อื่น ๆ

6. ถ้าท่านเป็นผู้บริหาร รวมระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้บริหาร

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการแก่ชุมชนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง ขอให้พิจารณาว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่เพียงใดหากโรงเรียนของท่าน
จะให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน

ในการตอบโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเลือก ซึ่งมี 5
ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ หรือไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย
และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่าง

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0 จักทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับอาชีพให้แก่ประชาชน.....	✓				
00 เป็นผู้นำประชาชนในการก่อตั้ง กลุ่มอาชีพ.....			✓		
000 เชิญวิทยากรจากท้องถิ่นมา เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน.....				✓	

ก. การส่งเสริมร้านค้าอาชีพแก่ประชาชน

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆหรือ ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. จัดอบรมกลุ่มสนใจให้แก่ ประชาชน.....					
2. ให้คำแนะนำและให้ความรู้ เกี่ยวกับของเงินกู้ยืมแก่ประชาชน.....					
3. จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับสหกรณ์ให้แก่ประชาชน.....					
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่ง ฝึกงานอาชีพแก่ประชาชน.....					
5. จัดกิจกรรมการแสดงและ ประกวดผลิตภัณฑ์จากการเกษตร กรรมและอุตสาหกรรมของ ประชาชนในท้องถิ่น.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในร้านค้า (โปรดระบุ)

.....

.....

ข. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆหรือ ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
6. จัดอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล แก่ประชาชน.....					
7. จัดอบรมเกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัวให้แก่ประชาชน.....					
8. เผยแพร่ความรู้และวิธีป้องกัน เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ แก่ประชาชน.....					
9. ให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมโภชนาการ ตามหลักอนามัยแก่ประชาชน					
10. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการไปใช้ ศูนย์บริการอนามัยแก่ประชาชน.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านสุขภาพและอนามัย (โปรด
ระบุ).....

.....

ค. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11. ให้การสนับสนุนกิจกรรมการรักษา ความสะอาดในชุมชน.....					
12. จัดสอนไม่ทอด ไม่ประดับ ปรับปรุง ตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้สะอาด เรียบร้อยเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน.....					
13. ร่วมกับชุมชนจัดอบรมเกี่ยวกับการ ปลูกต้นไม้.....					
14. ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์เพื่อ กำจัดสิ่งปฏิกูลในชุมชน.....					
15. ร่วมกับชุมชนจัดงานประกวด ความสะอาด เช่น วัด ที่พักอาศัย.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อม
(โปรดระบุ).....

.....

ง. การส่งเสริมค่านิยมทางการ

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่ ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
16. กระตุ้นให้ประชาชนได้รู้จักใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....					
17. จัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน.....					
18. จัดบริการทัศนศึกษาแก่ประชาชน.....					
19. เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ในตำบล.....					
20. จัดหาภาพยนตร์ที่เป็นประโยชน์ และให้ความรู้ ตลอดจนความ บันเทิงให้แก่ประชาชน.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในการส่งเสริมค่านิยมทางการ
(โปรดระบุ)

.....

จ. การส่งเสริมงานศิลปกรรมและวัฒนธรรม

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่ มีความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. จัดทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ชุมชนสถาน ประเพณี นิทาน เพลงพื้นเมือง.....					
22. จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรม ของท้องถิ่นให้แก่ประชาชน.....					
23. จัดอบรมเกี่ยวกับความรู้ทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ชีวิตแก่ประชาชน.....					
24. จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการ เผยแพร่วัฒนธรรมไทย.....					
25. ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ทางศาสนา.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านการส่งเสริมศิลปกรรม
และวัฒนธรรม. (โปรดระบุ)

.....

ด. การส่งเสริมงานการศึกษา

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
26. จัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทาง วิชาการให้แก่ประชาชน.....					
27. นำปัญหาในชุมชนมาร่วมกันแก้ไข หรือหาวิธีการป้องกัน.....					
28. เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่.....					
29. เปิดโอกาสให้ประชาชนศึกษาหา ความรู้ในหอสมุดโรงเรียนได้.....					
30. เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ในการจัดสอบเทียบสำหรับบุคคล ภายนอก.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านการส่งเสริมการศึกษา
(โปรดระบุ)

.....

ข. การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

กิจกรรมหรือบริการ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่ ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
31. เป็นศูนย์กลางในการให้ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน.....					
32. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ สนามกีฬาของโรงเรียน.....					
33. ยินยอมให้หน่วยราชการ เอกชน และประชาชนที่มีความประสงค์ จะใช้อาคารสถานที่ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน.....					
34. เชิญชวนให้ประชาชนร่วมสร้างและ รักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียน.....					
35. ยินยอมให้ประชาชนได้ใช้สถานที่ ของโรงเรียนเพื่อจำหน่ายสินค้า ราคาถูกเป็นครั้งคราว.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านการใช้อาคารสถานที่และ
วัสดุอุปกรณ์ (โปรดระบุ)

ข. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน

กิจกรรมหรือบริการ	ความถี่เห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ หรือไม่ มีความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
36. สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครู- อาจารย์กับประชาชน.....					
37. มีส่วนรวมในกิจกรรมประเพณี ต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น อวยกระหง แห่เทียนพรรษา.....					
38. ให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู- อาจารย์ นักเรียนเขาชวยงาน ต่าง ๆ เช่น งานศพ งานทำบุญ ต่าง ๆ ฯลฯ					
39. มีส่วนรวมในการช่วยเหลือในการจัด อบรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครู ไปเป็นวิทยากรการอบรมลูกเสือ ชาวบ้าน เยาวชนสัมพันธ์.....					
40. เป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือ จากหน่วยราชการไปสู่ประชาชน.....					

เรื่องอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้บริการแก่ประชาชนในด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน
(โปรดระบุ)

ภาคผนวก ก

คำนวณคุณภาพแบบทดสอบเป็นรายข้อโดยหาค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก

ตาราง คุณภาพแบบทดสอบเป็นรายข้อ

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก
1	.76	5.02	21	.78	6.89
2	.75	4.54	22	.86	10.34
3	.79	4.62	23	.95	3.54
4	.80	4.73	24	.96	9.09
5	.84	4.33	25	.82	4.34
6	.97	5.82	26	.89	8.19
7	.96	6.51	27	.88	6.82
8	.85	5.32	28	.77	7.11
9	.89	10.54	29	.79	6.82
10	.90	12.40	30	.90	9.09
11	.91	6.14	31	.94	9.45
12	.82	11.55	32	.86	8.31
13	.84	7.85	33	.94	8.10
14	.85	9.28	34	.91	7.82
15	.76	8.80	35	.82	7.07
16	.82	8.57	36	.93	6.15
17	.91	9.90	37	.79	9.45
18	.90	8.10	38	.84	7.42
19	.79	11.10	39	.93	6.14
20	.91	10.10	40	.86	8.31

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .85

ค่าอำนาจจำแนก t-test = 3.54 - 12.40

ภาคผนวก ง

ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อจากคำตอบของผู้บริหารและครู

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่องานการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
	<u>การส่งเสริมค่าอาชีพแก่ประชาชน</u>				
1	จัดอบรมกลุ่มสนใจให้แก่ประชาชน	4.05	0.74	3.87	0.89
2	ให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนแก่ประชาชน	3.54	0.74	3.55	0.89
3	จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ให้แก่ประชาชน	4.44	0.61	4.11	0.69
4	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งฝึกงานอาชีพแก่ประชาชน	4.15	0.55	4.29	0.75
5	จัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตภัณฑ์จากการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม	4.00	0.78	4.02	0.71
	<u>การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย</u>				
6	จัดอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลแก่ประชาชน	4.09	0.72	4.02	0.61
7	จัดอบรมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวให้แก่ประชาชน	3.98	0.81	4.08	0.87

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
8	เผยแพร่ความรู้และวิธีป้องกันเกี่ยวกับ				
	ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษแก่ประชาชน	4.35	0.62	4.50	0.61
9	ให้ความรู้เกี่ยวกับท่านโภชนาการ				
	ตามหลักอนามัยแก่ประชาชน	4.52	0.67	4.17	0.56
10	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการไปใช้ศูนย์				
	บริการอนามัยแก่ประชาชน	4.22	0.67	4.12	0.63
	<u>การส่งเสริมสภาพแวดล้อม</u>				
11	ให้การสนับสนุนกิจกรรมการรักษา				
	ความสะอาดในชุมชน	4.53	0.53	4.34	0.58
12	จัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ ปรับปรุง				
	ตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้สะอาด				
	เรียบร้อยเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	4.36	0.65	4.19	0.60
13	ร่วมกับชุมชนจัดอบรมเกี่ยวกับการปลูก				
	ต้นไม้	4.13	0.65	3.66	0.70
14	ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์เพื่อกำจัด				
	สิ่งปฏิกูลในชุมชน	4.47	0.55	4.31	0.62
15	ร่วมกับชุมชนจัดงานประกวดความ				
	สะอาดเช่น วัด ที่พักอาศัย	4.13	0.76	3.98	0.79

ข้อที่	งานการศึกษาของระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
	<u>การส่งเสริมค่านิยมทางการ</u>				
16	กระตุ้นให้ประชาชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.24	0.54	4.14	0.75
17	จัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน	3.97	0.81	3.76	0.92
18	จัดบริการทัศนศึกษาแก่ประชาชน	3.42	0.79	3.33	1.10
19	เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในชุมชน	3.58	0.78	3.48	0.92
20	จัดหาภาพยนตร์ที่เป็นประโยชน์และให้ความรู้ ตลอดจนความบันเทิงให้แก่ประชาชน	3.75	0.69	3.69	0.92
	<u>การส่งเสริมด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม</u>				
21	จัดทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ปุชนิยสถาน ประเพณี นิทาน เพลงพื้นเมือง	4.05	0.71	3.76	0.86
22	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้แก่ประชาชน	4.05	0.61	3.90	0.76
23	จัดอบรมเกี่ยวกับความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตแก่ประชาชน	4.12	0.64	4.17	0.70

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
24	จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเผยแพร่วัฒนธรรมไทย	4.29	0.49	3.95	0.67
25	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางศาสนา	4.39	0.66	4.27	0.59
	<u>การส่งเสริมงานการศึกษา</u>				
26	จัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการให้แก่ประชาชน	4.10	0.64	4.08	0.69
27	นำปัญหาในชุมชนมาร่วมกันแก้ไขหรือหาวิธีการป้องกัน	4.09	0.61	3.91	0.71
28	เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่	4.01	0.68	4.15	0.73
29	เปิดโอกาสให้ประชาชนศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดโรงเรียนได้	3.88	0.90	3.98	0.78
30	เป็นศูนย์กลางในการประสานงานในการจัดสอบเทียบสำหรับบุคคลภายนอก	3.96	0.73	3.98	0.62
	<u>การส่งเสริมงานการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์</u>				
31	เป็นศูนย์กลางในการให้ประชาชนสัมผัสกับข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน	4.05	0.71	4.00	0.63

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
32	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ สนามกีฬาของโรงเรียน	3.90	0.82	3.75	0.91
33	ยินยอมให้หน่วยราชการ เอกชนและ ประชาชนที่มีความประสงค์จะใช้อาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใน โรงเรียน	3.95	0.77	3.79	0.86
34	เชิญชวนให้ประชาชนร่วมสร้างและ รักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียน	4.23	0.67	4.13	0.63
35	ยินยอมให้ประชาชนได้ใช้สถานที่ของ โรงเรียน เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าราคาถูก เป็นครั้งคราว	3.81	0.85	3.83	0.81
	<u>การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน</u>				
36	สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครู-อาจารย์ กับประชาชน	4.45	0.50	4.30	0.55
37	มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น ลอยกระทง แห่เทียน พรรษา	4.42	0.53	4.22	0.67

ข้อที่	งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		X	SD	X	SD
38	ให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู- อาจารย์ นักเรียนเข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานศพ งานทำบุญต่าง ๆ ฯลฯ	3.97	0.74	3.66	0.91
39	มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือจัดอบรม ต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็น วิทยากรการอบรมลูกเสือชาวบ้าน เยาวชนสัมพันธ์	4.21	0.47	3.97	0.72
40	เป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือ จากหน่วยราชการไปสู่ประชาชน	4.15	0.60	4.12	0.70

ภาคผนวก จ

การคำนวณค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้บริหารจำแนกตามวุฒิ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.35	4.17	0.59
ภายในกลุ่ม	109	780.65	6.97	
รวม	111	789.00		
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.11	7.05	0.53
ภายในกลุ่ม	109	1445.85	13.26	
รวม	111	1459.96		
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	2	15.45	7.72	1.54
ภายในกลุ่ม	109	546.24	5.01	
รวม	111	561.69		
4. การส่งเสริมงานนันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	18.85	9.42	1.33
ภายในกลุ่ม	109	770.06	7.06	
รวม	111	788.91		

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. การส่งเสริมงานศิลปกรรมและ วัฒนธรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.99	4.49	0.91
ภายในกลุ่ม	109	534.10	4.90	
รวม	111	544.09		
6. การส่งเสริมงานการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	27.85	13.91	2.42
ภายในกลุ่ม	109	626.44	5.74	
รวม	111	654.27		
7. การส่งเสริมงานการใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.42	3.71	0.42
ภายในกลุ่ม	109	942.53	8.64	
รวม	111	949.95		
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.27	4.63	1.15
ภายในกลุ่ม	109	437.58	4.01	
รวม	111	446.85		

เปรียบเทียบความพึงเห็นของผู้บริหารจำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.05	2.52	0.36
ภายในกลุ่ม	109	763.94	7.00	
รวม	111	768.99		
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.72	3.36	0.25
ภายในกลุ่ม	109	1453.23	13.33	
รวม	111	1459.95		
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	2	12.17	6.08	1.20
ภายในกลุ่ม	109	549.52	5.04	
รวม	111	561.70		
4. การส่งเสริมกานันนันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.73	4.36	0.61
ภายในกลุ่ม	109	780.17	7.15	
รวม	111	788.91		

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. การส่งเสริมด้านศีลธรรมและ วัฒนธรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.50	0.75	0.15
ภายในกลุ่ม	109	541.60	4.96	
รวม	111	543.11		
6. การส่งเสริมด้านการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	17.92	8.96	1.53
ภายในกลุ่ม	109	636.34	5.83	
รวม	111	654.26		
7. การส่งเสริมด้านการใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	22.23	11.11	1.30
ภายในกลุ่ม	109	927.73	8.51	
รวม	111	949.96		
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.37	1.68	0.41
ภายในกลุ่ม	109	443.47	4.06	
รวม	111	446.85		

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การส่งเสริมอ่านอาชีพแก่ ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	17.31	8.65	1.27
ภายในกลุ่ม	105	715.42	6.81	
รวม	107	732.74		
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	28.57	14.28	1.93
ภายในกลุ่ม	105	4.34	7.38	
รวม	107	802.92		
3. การส่งเสริมสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	2	17.06	8.53	1.41
ภายในกลุ่ม	105	631.15	6.01	
รวม	107	648.22		
4. การส่งเสริมค่านันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.99	1.99	0.16
ภายในกลุ่ม	105	1242.96	11.85	
รวม	107	1246.96		

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. การส่งเสริมค่านิยมและ วัฒนธรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.73	3.86	0.60
ภายในกลุ่ม	105	667.69	6.35	
รวม	107	675.42		
6. การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.35	5.17	0.93
ภายในกลุ่ม	105	581.08	5.53	
รวม	107	591.43		
7. การส่งเสริมค่านิยมการใช้เวลาว่าง สถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.90	5.45	0.78
ภายในกลุ่ม	105	731.92	6.97	
รวม	107	742.82		
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.01	1.00	0.17
ภายในกลุ่ม	105	618.06	5.88	
รวม	107	620.07		

เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูจําแนกตามประสบการณ์ทํางาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การส่งเสริมด้านอาชีพแก่ ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.10	9.55	1.40
ภายในกลุ่ม	105	713.64	6.79	
รวม	107	732.74		
2. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	93.76	46.88	
ภายในกลุ่ม	105	709.17	6.75	6.94*
รวม	107	802.93		
3. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.57	3.73	0.62
ภายในกลุ่ม	105	640.66	6.10	
รวม	107	648.23		
4. การส่งเสริมงานนันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	41.02	20.51	1.78
ภายในกลุ่ม	105	1205.92	11.48	
รวม	107	1246.94		

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. การส่งเสริมค่านิยมและ วัฒนธรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.31	9.65	1.54
ภายในกลุ่ม	105	656.12	6.24	
รวม	107	675.43		
6. การส่งเสริมความรู้การศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	21.01	10.50	1.93
ภายในกลุ่ม	105	570.42	5.43	
รวม	107	591.43		
7. การส่งเสริมความรู้การใช้อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	21.01	10.50	1.93
ภายในกลุ่ม	105	570.42	5.43	
รวม	107	591.43		
8. การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	28.99	14.49	2.13
ภายในกลุ่ม	105	713.84	6.79	
รวม	107	742.83		

บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่องานการศึกษาในระบบโรงเรียน

บทคัดย่อ

ของ

พรเพญ อินทรแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2528

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครู ซึ่งจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงาน หรือ
ประสบการณ์การทำงาน ที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การวิจัยครอบคลุมโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 24 เขต ของกรุงเทพมหานคร
การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มโรงเรียนมาเขตละ 1 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้บริหาร
5 คน และครู 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 240 คน

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ช่วงคะแนน ตามความคิดเห็น
ต่อการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งแยกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่
(1) การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน (2) การส่งเสริมค่านิยมสุภาพอนามัย
(3) การส่งเสริมสภาพแวดล้อม (4) การส่งเสริมค่านิยมนันทนาการ (5) การ
ส่งเสริมค่านิยมศีลธรรมและวัฒนธรรม (6) การส่งเสริมค่านิยมการศึกษา (7) การ
ส่งเสริมค่านิยมการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และ (8) การช่วยเหลือกิจกรรม
ชุมชน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน สอดคล้องกันและค่าเฉลี่ย
ของความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ซึ่งหมายถึงเห็นด้วยที่โรงเรียนจะให้บริการการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชน

2. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยจำแนกตามเพศ วุฒิ
ทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหารงาน หรือประสบการณ์การทำงาน พบว่า
สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการให้บริการการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน

THE ROLE OF THE SECONDARY SCHOOLS IN BANGKOK
ON NON-FORMAL EDUCATION

AN ABSTRACT
BY
PORNPEN INTARAKEAW

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March 1985

The purposes of this research were to study opinions of teachers and administrators in Bangkok secondary schools towards the role of the schools on nonformal education work ; and to compare the opinions of the subjects in regards to sex, educational background, and administrative experience or working experience.

The research covered all secondary schools located in 24 administrative areas of Bangkok. Which randomed for 5 administrators and 5 teachers one school from each area. So there were totally 240 samples.

The rating-scale typed questionnaires with 5 different scale were used for collecting the data. The role of the schools on nonformal education work were divided into 8 areas : (1) vocational supporting work, (2) health and sanitary, (3) environmental improvement, (4) recreation, (5) moral and culture, (6) education, (7) building and material utilization and (8) general activities of the community.

The results of the study were :

1. the administrators as well as the teachers showed positive opinions on the schools roles on nonformal education work in all 8 areas.

2. the administrators and teacher with different sexes, educational backgrounds, and administrative experiences or work experiences did not show significantly differences in roles of the school on nonformal education.